

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 12Ps/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5721203465
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Chlebo
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5721203465.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo vo veci spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby: K. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX, t.č. umiestnená v Centre sociálnych služieb L., pracovisko Q. X. XXX, v tomto konaní zastúpená procesným opatrovníkom: I. Ď., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, o návrhu navrhovateľa: Z. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, O., právne zast.: AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 25, Martin, IČO: 50 711 776, za účasti Okresnej prokuratúry Námestovo, Hviezdoslavovo námestie 213, Námestovo, v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e K. K., nar. XX.XX.XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXX, v spôsobilosti na právne úkony, a to tak, že nie je spôsobilá na tieto právne úkony:

- rozhodovať o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, vrátane rozhodovania o
- prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti,
- rozhodovať o prijatí do zariadenia sociálnej starostlivosti,
- nakladať s akýmkoľvek finančnými prostriedkami,
- nakladať s akýmkoľvek majetkom,
- uzatvárať zmluvy, dohody a záväzky,
- konať vo vzťahu k orgánom verejnej správy a verejnej moci,
- preberať poštové zásielky,
- preberať dôchodok a iné finančné plnenia,
- konať vo veciach volebného práva,
- rozhodovať vo veciach svojho pobytu.

II. Súd u s t a n o v u j e I. Ď., nar. XX.XX.XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXX, za opatrovníčku K. K.Q., nar. XX.XX.XXXX.

III. Opatrovníčka ako zákonný zástupca K. K., nar. XX.XX.XXXX, je oprávnená a povinná zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilý, a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Na nakladanie s majetkom nad rámec bežných vecí je potrebné schválenie súdu.

IV. Opatrovníčka je povinná predkladať súdu správy o osobe opatrovanca a o nakladaní s jeho majetkom dvakrát ročne vždy k 31.01. a k 31.07., a to vždy za predchádzajúci kalendárny polrok, a po skončení funkcie je povinná predložiť súdu záverečný účet zo správy jeho majetku.

V. Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

VI. Štátu sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na začatie konania doručeným Okresnému súdu dňa 09.11.2021, ktorý bol následne postúpený tunajšiemu súdu ako miestne príslušnému dňa 07.12.2021 navrhovateľ žiadal, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony pre K. K., J. XX.XX.XXXX, tak, že nie je spôsobilá na žiadne právne úkony okrem disponovania s majetkovými hodnotami a finančnou hotovosťou do sumy 20,- Eur jednorazovo a maximálne do sumy 100,- Eur mesačne.

2. Svoj návrh navrhovateľ odôvodnil tým, že K. K., je jeho matkou, ktorej lekárskou správou o zdravotnom stave zo dňa 23.04.2021 diagnostikované viaceré ochorenia. Podľa tejto lekárskej správy matka navrhovateľa trpí závažnou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, a v dôsledku ktorej nie je schopná robiť právne úkony vo vzťahu k tretím osobám tak, aby si uvedomovala následky svojho konania. Matka navrhovateľa nie je schopná zabezpečovať si sama svoje potreby nevyhnutné pre každodenný život a v dôsledku duševnej poruchy nie je schopná sama si uvedomiť následky svojho konania. V dôsledku diagnostikovanej závažnej duševnej poruchy nie je matka navrhovateľa schopná nakladať so svojim majetkom, nie je schopná nakladať s peniazmi v hodnote vyššej než 20,- Eur, nie je spôsobilá samostatne konať voči tretím osobám, vstupovať do akýchkoľvek zmluvných záväzkov a posúdiť následky svojho konania. Navrhovateľ ďalej v návrhu uviedol, že jeho matka nie je schopná obstaráť si veci dennej potreby, či chápať význam základných právnych úkonov, nie je schopná sústavne a dôsledne zabezpečovať starostlivosť o seba, svoje zdravie, výživu, nie je schopná sa zastupovať voči tretím osobám a ani spravovať svoj majetok.

3. Uznesením č. k. 12Ps/13/2021-24 zo dňa 19.01.2022 ustanovil súd K. K. za procesného opatrovníka v tomto konaní jej dcéru I. Ď., nar. XX.XX.XXXX.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami tvoriacimi súdny spis - najmä návrhom na začatie konania, lekárskou správou, znaleckým posudkom č. 20/2022 vypracovaným MUDr. Petrom Gábrišom dňa 16.07.2022 - znalcom v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, výsluchom znalca, výsluchom procesného opatrovníka a vzhľadnutím K. K. v jej súčasnom domácom prostredí v centre sociálnych služieb.

5. Súd upustil od účasti K. K. na pojednávaní a jej výsluchu vzhľadom k záverom znaleckého posudku, ktorý takýto procesný postup neodporúčal. Sudca vzhliadol K. K. v zmysle § 243 ods. 2 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v jej domácom prostredí - v zariadení kde býva (Centrum sociálnych služieb L., pracovisko Q. X. XXX) dňa 21.09.2021.

6. Výsluchom znalca MUDr. Petra Gábriša súd zistil, že znalec zotrval na zisteniach a záveroch svojho znaleckého posudku č. 20/2022 zo dňa 16.07.2022. Zo znaleckého posudku vyplýva, že K. K. trpí ťažkou duševnou poruchou v pravom slova zmysle a to vaskulárnou demenciou. V dôsledku tejto poruchy, ktorá je nemenná, trvalá s progresiou, menovaná nie je schopná si zaobstaráť základné životné potreby, tým pádom nie je schopná žiadnych úkonov.

7. Znalec ďalej na otázky súdu uviedol, že možnosť zlepšenia zdravotného stavu nie je možná, nakoľko je tam progresia choroby a stav je liečbou neovplyviteľný. Počas vyšetrenia pani K. K. mala pri vyšetrení narušený kontakt s realitou. Absolútne nevníkala s kým komunikuje, kto je znalec a na čo prišiel. Komunikácia bola minimálna a odpovede boli väčšinou tangenciálne. Reagovala absolútne neadekvátne, keďže sú tam ťažké poruchy myslenia. Deficit kognitívnych funkcií sú na úrovni ťažkej demencie a nie je schopná nijakým spôsobom komunikovať. Znalec tiež uviedol, že K. K. nie je schopná: rozhodovať o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, vrátane rozhodovania o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti, o prijatí do zariadenia sociálnej starostlivosti, nakladať s akýmkoľvek finančnými prostriedkami, nakladať s akýmkoľvek majetkom, uzatvárať zmluvy, dohody a záväzky, konať vo vzťahu k orgánom verejnej správy a verejnej moci, preberať poštové zásielky, preberať dôchodok a iné finančné plnenia, konať vo veciach volebného práva a ani rozhodovať vo veciach svojho pobytu.

8. Navrhovateľ na pojednávaní v celom rozsahu trval na podanom návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pani K. K., s tým, že žiadal rozhodnúť tak ako je uvedené v návrhu, pretože je evidentné,

aj z vykonanej výpovede znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia odvetvie psychiatria, že pani K. K. nedokáže vykonávať žiadne úkony, a preto je potrebné ju obmedziť spôsobilosti na právne úkony.

9. Z výsluchu procesnej opatrovníčky bolo zistené, že s podaným návrhom súhlasí a uviedla tiež, že je potrebné ju obmedziť na spôsobilosti na právne úkony. Ona im už chcela odísť z domu, a preto ju umiestnili tam kde je (Domov sociálnych služieb). Len chodila a búchala na dvere a chcela ísť preč. Museli zamykať dvere aj cez deň. Ostatné veci človek prihladne, ale mali obavy, aby neodišla.

10. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Podľa § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

Podľa § 93 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy, súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí.

11. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony rozhodnutím súdu je opatrenie v záujme toho, kto nemá možnosť ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že K. K. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodného charakteru, v dôsledku čoho nie je schopná robiť v súčasnosti žiadne právne úkony. Súd preto návrhu navrhovateľa obmedziť jej spôsobilosť na právne úkony vyhovel a K. K. obmedzil spôsobilosť na právne úkony v rozsahu, ktorý vymedzil vo výroku rozsudku. Súd rozhodol o širšom obmedzení spôsobilosti ako navrhoval navrhovateľ, nakoľko z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že K. K. nedokáže disponovať ani s peňažnými prostriedkami v rozsahu navrhovanom navrhovateľom. Zdravotný stav K. K., potrebu a rozsah obmedzenia jej spôsobilosti na právne úkony mal súd jednoznačne preukázanú prioritne zo záverov znaleckého dokazovania nariadeného v tomto konaní, výsluchu znalca, osobného vzhliadnutia a procesného opatrovníka a predloženej lekárskej správy. Tieto zistenia korešpondovali s tvrdeniami navrhovateľa uvádzanými v samotnom návrhu na začatie konania.

XX. K. K. je v plnej miere odkázaná na pomoc a dohľad iných osôb. Trpí ťažkou duševnou poruchou v pravom slova zmysle a to vaskulárnou demenciou. V dôsledku tejto poruchy, ktorá je nemenná, trvalá s

progresiou, menovaná nie je schopná si zaobstarať základné životné potreby, tým pádom nie je schopná žiadnych úkonov. Možnosť zlepšenia zdravotného stavu nie je možná a stav je liečbou neovplyviteľný.

13. Navrhovateľ v návrhu na začatie konania navrhol, aby súd za opatrovníka K. K. ustanovil jej dcéru a táto na pojednávaní súhlasila, aby bola súdom ustanovená za opatrovníka svojej mamy, a z uvedených dôvodov súd takémuto návrhu vyhovel, nakoľko má za to, že tento opatrovník bude konať v najlepšom záujme K. K.. Súd zároveň vymedzil rozsah jej opatrovníckych práv a povinností vo vzťahu k K. K..

14. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, kedy žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v tomto prípade CMP neustanovuje inak a súd ani nezistil dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania ktorémukoľvek z účastníkov konania.

15. V konaní vznikli aj trovy dôkazu - znaleckým dokazovaním a výsluchom znalca, ktoré v zmysle § 251 ods. 1 CMP hradí v tomto konaní štát a preto súd štátu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Námestovo. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.